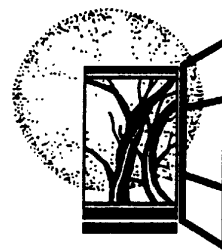

1 / 2002

CZ - IALE

Bulletin

**ZPRAVODAJ ČESKÉ SPOLEČNOSTI PRO KRAJINNOU EKOLOGII
REGIONÁLNÍ ORGANIZACE IALE ČESKÉ REPUBLIKY
(Czech Regional Organization of the International Association for Landscape Ecology;
CZ-IALE)**

Představujeme pracoviště působící v oboru krajinná ekologie

Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy v Praze

Fakulta je sice součástí jedné z nejstarších univerzit ve střední Evropě (1348), ale sama byla založena v r. 1920. I tak oslavila pěkné kulatiny právě v roce 2000, kdy se podařilo formálně ustavit CZ-IALE. Dnes má přibližně 2200 pregraduálních a téměř 1000 postgraduálních studentů, dále 700 zaměstnanců, z nichž necelých 500 představují akademičtí pracovníci včetně ca. 120 habilitovaných sil. Její hlavní součásti tvoří geografická, geologická, chemická a biologická sekce členěné do specializovaných kateder a mimoto má řadu pracovišť se zvláštním statutem, jako je např. Ústav pro životní prostředí.

Ačkoli obor krajinná ekologie nemá striktně specializovanou zastřešující organizační jednotku, díky výhodám mezioborové spolupráce se objevuje na půdě fakulty v mnoha souvislostech, jak v záhlavích kateder, akreditovaných oborů nebo výukových předmětů, tak ve výzkumných programech či projektech. Např. v Ústavu pro životní prostředí se mohou postgraduální studenti ucházet o program ekologie a ochrana prostředí u Oborové rady pro aplikovanou a krajinnou ekologii, zároveň tu je vybavena laboratoř pro krajinně-ekologické aplikace GIS. Na geografické sekci má stěžejní zaměření na krajinu Katedra fyzické geografie a geoekologie, v jejímž curriculum je mj. přednáška Krajinná ekologie, podobně jako na biologické sekci v rámci geobotaniky (katedra botaniky) Ekosystémová a krajinná ekologie. Rovněž Oborová rada PGS biologické sekce pro ekologii zadává řadu doktorských témat relevantních ekologii krajiny, zdůrazněme např. hydrobiologické aspekty vodních těles v krajině. Demografické a ekonomické aspekty rozvoje území studované v rámci geografické sekce bychom rovněž neměli pominout. U instituce tak širokého profesního záběru jako je PŘF UK jde o záměr využít solidní základ badatelských směrů poskytující výchozí diferencovaný fundament vzdělání v přírodovědeckých

disciplínách a teprve na hraničním mezioborovém dotyku je umožněno vznikat multidisciplinárním pohledům na tak složité objekty, jakým je také krajina. Zdánlivé duplicity (v přednáškách apod.) mohou mít sice v jistém procentu překryvy, ale jsou podle výchozího oborového zázemí akcentovány k cílenému uplatnění absolventů (např. ochrana přírody, management ekosystémů, ekologie obnovy, územní plánování).

Multidisciplinární sestava instituce dává možnost spontánního ad hoc sestavování výzkumných týmů k projektům různého druhu ve vztahu ke krajině. Monitorování bilance materiálových toků v krajinném celku povodí nebo restaurační studie krajin poškozených těžební a průmyslovou činností, obnova imisních holin v horském lesním pásmu či zhodnocení územního systému ekologické stability různého ranku - to vše spolu s dalšími typy projektů představuje vějíř námětů, který se každoročně uplatňuje při úspěšném získávání prostředků od grantových agentur, resortních institucí a praktických zakázek. Výzkumné plochy dlouhodobě sledované na území ČR byly zařazeny do globální sítě ILTER (International Long-Term Ecological Research). Krajinářské aspekty mají zahraniční spolupráce na projektech od arktických zón po tropy a uplatnění PŘF UK v sjednocující se Evropě, např. v 5. rámcovém programu výzkumu EU, není zanedbatelné.

Odezva na mezinárodní krajinně-ekologickou konferenci IALE v r. 1998, spojenou s 650. výročím založení UK, byla mimořádně příznivá (medaile UK při oslavách v Karolinu tehdy obdrželi krajinní ekologové R.T.T.Forman a J.Gosz z USA, R.G.H.Bunce z Velké Británie, H.Décamp z Francie, Z.Naveh z Izraele, A.Krauklis z Lotyšska a A.Richling z Polska). V současné době je zástupce z PŘF UK delegován za resort MŠMT v meziresortní komisi pro implementaci Evropské úmluvy o krajině do legislativy ČR.

Adresa: Přírodovědecká fakulta
Univerzity Karlovy
Albertov 6
128 43 Praha 2

tel. 420 2 2195 1111
fax: 420 2 296 084
<http://www.natur.cuni.cz>

Pavel Kovář, Martin Braniš, Jan Votýpka

Zápis z jednání výboru CZ – IALE

konaného dne 14. ledna 2002 v Praze (PřF UK v Praze, Benátská 2)

Přítomni (abecedně): Bartoš, Braniš, Buček, Kovář, Lipský, Míchal, Votýpka
Omluveni: Hynek, Trnka

Hlavní body jednání:

1. Dopis Doc. A. Hynka

P. Kovář seznámil členy výboru s dopisem A. Hynka, který se v něm omlouvá za pasivitu v činnosti ve výboru CZ–IALE v posledním roce z důvodu enormní vytíženosti na pracovišti a navrhuje svou abdikaci. Hlavní výbor jeho přání akceptoval a protože Stanovy CZ-IALE neumožňují prostou kooptaci náhradníka, ale umožňují práci zvoleného výboru v rozmezí 7 - 13 členů (aktuální stav 8), bude výbor dále pracovat v tomto složení do regulérních voleb v r. 2004. Protože A.Hynek zastával funkci místopředsedy, výbor odhlasoval jako nového místopředsedu rovněž brněnského člena výboru - stal se jím A.Buček.

2. Přijetí nových členů CZ - IALE

Hlavní výbor posoudil 6 přihlášek nových členů CZ-IALE, akceptoval je a vystavil pro ně členské legitimace.

3. Seminář CZ - IALE

Hlavní výbor projednal seminář spojený s výročním plenárním shromážděním CZ–IALE. Termín konání semináře a plenárního zasedání byl dohodnut na 11. února 2002. Seminář se uskuteční v Krajínově posluchárně PřF UK v Praze v Benátské ulici od 12.30 hod. Předběžné téma semináře zní: „Funkce lesů v krajinném plánování“. Dále byl navržen program semináře, ve kterém by mělo zaznít 4 až 5 vyžádaných příspěvků a následovat širší diskuse. Pro krátkost termínu nebude vyžadována přihláška ani vložené. Více informací bude součástí lednového bulletinu CZ–IALE.

4. Bulletin CZ – IALE

Z. Lipský seznámil členy výboru s předběžným obsahem Bulletinu CZ – IALE 1/2002.

5. Národní lesnický komitét (NLK)

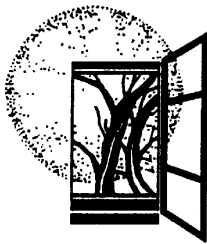
Hlavní výbor projednal možnou spolupráci CZ–IALE s Národním lesnickým komitétem. Doporučil informovat NLK o aktivitách CZ–IALE pravidelně prostřednictvím Bulletinu. Jednou ze společných akcí je výše uvedený plánovaný seminář.

6. Finanční hospodaření CZ – IALE

J. Votýpka, pokladník CZ–IALE seznámil členy výboru s finančním hospodařením CZ–IALE v roce 2001. Výdaje byly minimální (poštovné na Bulletin a pod.) a výbor vzal v úvahu na vědomí.

Zápis z jednání vyhotovil Michael Bartoš (tajemník CZ-IALE)

P O Z V Á N K A

NA VÝROČNÍ SHROMÁŽDĚNÍ

Pracovní seminář CZ-IALE spojený s výročním plenárním shromážděním organizovaný ve spolupráci s Národním lesnickým komitétem (NLK)

„Funkce lesa v krajinném plánování“

se koná v Krajinově posluchárně (2. mezipatro) na katedře botaniky PřF UK v Benátské 2, Praha 2, dne 11.2.2002 se začátkem ve 12,30 hod. (předpokládané ukončení v 17 – 18 hodin).

Seminář je postaven především na zvaných referátech (V.Krečmer - NLK, J.Macků - ÚHÚL, M.Veselý - MZe, T.Staněk - MŽP, P.Cudlín - ÚEK AVČR, příp. další) a na diskusních příspěvcích. Diskuse by měla být vedena na téma, jaké nástroje využít k tomu, aby „ekosystémové služby a funkce“ lesa byly naplněny. Vzhledem k omezenému času pro celou akci lze do programu zahrnout pouze kratší přihlášené diskusní příspěvky k tématu.

Součástí programu je plenární shromáždění Regionální organizace IALE České republiky (CZ-IALE), které má kompetenci hlasovat o zásadních záležitostech organizace. Členové CZ-IALE, příp. zájemci o činnost v této české krajinně-ekologické společnosti jsou zde informováni o hlavních aktivitách uplynulého roku a o výhledech. Mohou se zároveň seznámit s posláním, stanovami, s podmínkami členství, s publikační a jinou činností společnosti.

Na seminář se nevybírá vložné.

Hlavní výbor CZ-IALE

Odkaz: Zájemci o problematiku oblastních plánů rozvoje lesů a uplatňování principů udržitelného rozvoje v našich lesích si mohou přečíst pojednání o dalších akcích uspořádaných na dané téma ve Zpravodaji STUŽ č. 1/2002.

Informace pro členy CZ-IALE: Podmínkou úlev ve sféře členských příspěvků ze strany IALE (pokladník: Dr. R.Jongman z Holandska) bylo zahrnutí všech našich členů do celkového adresáře IALE (inovovaný adresář vyšel v tištěné podobě v r. 2001). Na základě tohoto adresáře dostávají ti, kteří uvedli e-mailovou adresu, Bulletin IALE v elektronické podobě. Zároveň jste byli patrně vyzváni k zaplacení tohoto ročního členského příspěvku 20 USD, což se děje ze strany pokladníka IALE každý rok automaticky v rámci celkového adresáře IALE. Stejně tak jste byli osloveni naším pokladníkem, doc. J.Votýpkou, k uhrazení tuzemského příspěvku 300 (studenti 150) Kč, který je dohodnutou a schválenou **alternativou** k platbě členských příspěvků. Proto na případné dotazy (proč dvojí příspěvky) odpovídáme, že každý člen si může **vybrat**, v jaké podobě (měně) chce svou jedinou členskou povinnost plnit.

Oblastní plány rozvoje lesů

(Výtah z tezí jako podklad pro seminář CZ-IALE dne 11.2.2002)

Oblastní plány rozvoje lesů (OPRL) jsou metodickým nástrojem státní lesnické politiky. Obecně doporučují zásady trvale udržitelného obhospodařování lesů v konkrétních podmínkách regionů. Legislativně jsou OPRL zakotveny v lesním zákoně č. 289/19095 Sb. a v zákoně o ochraně přírody a krajiny č. 114/1992 Sb. a jejich náplň je specifikována vyhláškou Ministerstva zemědělství č. 83/1996 Sb., o zpracování oblastních plánů rozvoje lesů a o vymezení hospodářských souborů a dalšími koncepčními dokumenty v oblasti lesního hospodářství a životního prostředí. Zařazení OPRL do naší legislativy je symptomem přibližování se České republiky Evropě a je plně v souladu se základními úmluvami ze summitu v Riu (1992) lesů se dotýkajících i s rezolucemi následných mezinárodních ministerských konferencí o ochraně lesů v Evropě.

Zhotovením OPRL a jejich následnou aktualizací byl pověřen Ústav pro hospodářskou úpravu lesů (ÚHÚL) v Brandýse nad Labem ve zřizovací listině Ministerstva zemědělství ze dne 31.12.1998 podle metodiky, zpracované v dubnu roku 1996 a postupně doplňované (ÚHÚL 1996).

Podle základního zadání mají OPRL splňovat následující kritéria:

- reprezentativnost stavu a rozvoje lesů prostřednictvím prostorových parametrů přírodních lesních oblastí (PLO),
- ekosystémové pojetí, které umožňuje uplatnění hospodářských opatření na základě promítnutí přírodních podmínek (typologických jednotek) do rámcového a dlouhodobého plánování prostřednictvím hospodářských souborů ve vazbě na současné porostní typy a funkční požadavky.

Z toho je odvozena vlastní náplň metodiky OPRL, splňující uvedené požadavky a kritéria:

- analýzy stavu lesů v PLO, které vycházejí z podkladů průzkumů a rozborů (typologie lesů, ochrany lesů, funkčního zaměření lesů a jejich dopravního zpřístupnění),
- syntézy promítnuté do návrhu rámcových směrnic hospodaření, jako podkladu pro vyhotovení lesních hospodářských plánů a osnov včetně strategických dlouhodobých opatření splňujících požadavek trvale udržitelného rozvoje lesů.

Cílem OPRL je vytváření podmínek pro trvale udržitelné obhospodařování lesů, pro minimalizaci střetu veřejných a vlastnických zájmů v lesích, dále nalezení odpovídajících proporcí podpory jednotlivých funkcí lesa a doporučení diferencovaných zásad hospodaření v lesích v přírodních a socio-ekonomických podmínkách daného regionu.

V současné době jsou k dispozici postupně v letech 1997 až 2001 zpracovaná díla OPRL pro 41 PLO na celkové rozloze 2.667 tisíc ha lesů (PUPFL). Obsahují výstupy:

- rozboru přírodních podmínek v podobě typologických map,
- rozboru škodlivých činitelů a ohrožení lesa (především imisemi, dalšími abiotickými činiteli, zvěří a kalamitními škůdci, ostatními škodlivými činiteli),

- rozboru funkčního potenciálu a přehled funkcí deklarovaných veřejným zájmem (produkční, mimoprodukční funkce, kategorizace lesů, priority a hierarchie funkcí),
- rozboru zpřístupnění lesa (lesní dopravní sítě),
- návrhů směrnic hospodaření, vycházejících ze syntézy provedených rozborů a obsahující základní údaje o stavu lesa a hospodářská doporučení pro hospodářské soubory.

Výstupy OPRL jsou k dispozici jednak formou klasických analogových map (v současné době 9 druhů map tištěných na papíru), jednak v digitální podobě ve formátu GIS Topol, kde jednotlivé prvky (doplněné databázemi) jsou sestaveny do vrstev a dále do tématicky příbuzných skupin.

Národní lesnický komitét (NLK), opíraje se o získávané poznatky z uplatňování obdobných lesnických územně plánovacích elaborátů jinde ve světě, došel spolu s účastníky pracovního semináře z června 2001 k přesvědčení, že jde o mimořádně cenný podklad praktického uplatňování státní lesnické a environmentální politiky ve vzájemném průniku. Tím, že OPRL vymezují přírodní a socio-ekonomické podmínky spolu s deklarovanými veřejnými zájmy na lesích, jsou také podkladem pro reálnou politiku podpory lesního hospodářství a zejména vlastníků lesa.

V dosud vyhotovených OPRL byl shromážděn mimořádně obsažný materiál. Především resorty MZe (v činnostech státní správy lesů), MŽP (v činnostech České inspekce životního prostředí) a MMR (ve vazbě s územním plánováním) by měly OPRL rutinně používat. OPRL jsou dynamickým nástrojem - musí respektovat nově se objevující požadavky na jejich obsah a formy zpracování s rostoucím důrazem na společensko-ekonomické otázky. Nynější vyhotovované OPRL jsou plány první generace. Jsou záležitostí ve složitě problematice ideové, věcné i technické. Metodika OPRL proto nemůže být uzavřená, musí se dále vyvíjet a doplňovat podle odborných poznatků a potřeb zmíněných politik. Zásadní motivací pro další vývoj prací na OPRL je formulování deklarovaných veřejných zájmů jako podkladu rámcových doporučení pro provozní plánování vlastníků a správců lesa a pro rozvoj podpory lesního hospodářství na základě reálných a objektivních zjištění veřejné potřeby.

Vladimír Vinš

Konference se konala ve dvou dnech, 23. a 24. listopadu v Brně na Mendelově zemědělské a lesnické univerzitě. Pořadatelé a organizátoři byly společně Ústav lesnické botaniky, dendrologie a typologie lesnické a dřevařské fakulty MZLU Brno, Česká regionální organizace IALE, Zemědělská vodohospodářská správa Brno a Nadační fond prof. Augusta Bayera. První den byl věnován příspěvkům, druhý den terénní exkurzi po vybraných prvcích ÚSES na jižní Moravě.

Účast byla překvapivě vysoká, na páteční jednání se presentovalo více než 160 osob. Kromě vědeckovýzkumných pracovišť z celé republiky a bohatě též ze Slovenska byly zastoupeny soukromé firmy, úřady i studenti pořádající univerzity.

Konference se nesla v duchu připomenutí 20. výročí tvorby územních systémů ekologické stability v ČR a SR. Před vlastním konferenčním jednáním členové výboru IALE CZ krátce představili organizaci a nabídli přítomným členství. Jednání konference poté zahájil ředitel ZVHS, Ing. Karel Runštuk. V průběhu dne byli také oceněni vítězové soutěže Nadačního fondu prof. A. Bayera o nejlepší diplomovou práci s ekologickou tematikou a práci k souhrnné zkoušce na LDF.

Pak následoval maratón téměř 70 přednášek. Program byl rozdělen do čtyř tematických bloků. Blok I nesl podtitul „Koncepce a přírodovědné základy ÚSES“ a byl věnován vzpomínce na historii vzniku teorie ÚSES, první realizace, ale i podnětům do budoucna (klíčové referáty přednesli Buček, Culek, Lepeška, Löw, Míchal, Zimová). Především účastníci z vědeckovýzkumných institucí zde představili své výsledky bádání na poli přírodovědných základů ekologických sítí v krajině. Blok II byl tematicky věnován tvorbě a fungování biocenter a biokoridorů. V tomto bloku se shromáždilo největší množství příspěvků, což svědčí o velké aktivitě při realizacích prvků ekologických sítí v ČR. Tento blok uvedly zástupkyně ZVHS Ing. Šamánková a Ing. Hausvaterová představením významného podílu této organizace na realizaci velkého množství prvků ekologické sítě. Další klíčové příspěvky přednesli Ing. Lacina a Ing. Macků. První seznámil účastníky s možnostmi tvorby ekologické sítě v harmonické kulturní krajině i krajině devastované, druhý pak naznačil možnosti hospodářské úpravy lesa při tvorbě biokoridorů v lesních komplexech. Na tyto přednášky plynule navázal blok III zaměřený na problematiku péče o biocentra a biokoridory. Poměrně malé množství příspěvků, které by mohli organizátoři zařadit do tohoto bloku vypovídá o skutečnosti, že právě péče o založené prvky ÚSES je zanedbávána. Na zakládání biokoridorů či biocenter lze finanční prostředky získat např. z fondu péče o krajinu, ale na následnou péči doposud žádný podpůrný program nebyl vytvořen. Přesto zazněly velmi podnětné referáty Prof. Tesaře, který nabídl spolupráci s odborníky na přírodě blízké pěstování lesa sdružené v hnutí Pro Silva Bohemica, a Dr. Čermáka, který se zabýval vlivem zvěře na vývoj prvků ekologické sítě. Celý páteční program završil blok IV, který se zabýval zkušenostmi s tvorbou ekologických sítí v zahraničí. Především na Slovensku (Ružičková, Kozová, Moyzeová, Izakovičová), ale také se zúčastnění mohli dozvědět informace o budování ekologických sítí ve Vietnamu (Jelínek), na Sokotře (Pavliš, Habrová), na Kubě (Buček, Lacina) a zazněla i angličtina při zajímavém referátu italského zástupce (Cullota), který seznámil přítomné s výzkumem a hodnocením ekologické sítě na Sicílii. Jistě zajímavým závěrem bylo konstatování Ing. Laciny v rámci příspěvku Ekologická síť Kuby, že typizace krajiny v geobiocenologickém pojetí je aplikovatelná kdekoli na světě. Práci provedenou na poli tvorby prvků ekologické

sítě v krajině České republiky snad nejvíce ocenili slovenští zástupci sdělením, že v příštím roce bude na Slovensku realizováno prvních 50 m biokoridoru.

Na sobotní exkurzi plný autobus účastníků postupně shlédli lokální desetiletý biokoridor v Ivanovicích na Hané (okr. Vyškov), biocentrum místního ÚSES založené v Žatčanech v roce 1997 (okr. Brno -venkov), velmi zajímavý regionální biokoridor s velkoryse pojatými výsadbami na orné půdě v Loděnicích (okr. Znojmo, na hranici s okr. Břeclav) a samozřejmě klasický exkurzní objekt - první uměle založený lokální biokoridor ve Vracově (okr. Hodonín).

Vzhledem k menšímu počtu účastníků a většímu prostoru pro vyjádření vlastních názorů se na každé lokalitě živě diskutovalo o problematice. Zvláště živou diskusi vyvolala realizace regionálního biokoridoru v k.ú. Loděnice, kde se střetly názory preferující tvůrčí přístup zahradnický se strohými, ale praktičtějšími názory lesnicko-rekultivačními.

Závěr exkurze proběhl mezi nejvytrvalejšími při neformální diskuse ve velmi starém, v písku kopaném vinném sklípku v Bzenci na téma viděných (ale i jiných) realizací ÚSES.

Počet přihlášených příspěvků (okolo 70) stejně jako na 150 účastníků pátečního a 50 účastníků sobotního programu je dokladem toho, že odborná veřejnost již dlouhou dobu „hladověla“ po obdobné, úzce zaměřené akci. Také je to důkazem, že problematika ÚSES je velmi živá.

Potěšitelná byla účast velké skupiny odborníků ze Slovenska, kteří společně se dvěma zástupci z Itálie naplnili proklamovaný mezinárodní charakter konference. Pro českou odbornou veřejnost bylo jistě zajímavé, ale i zavazující slyšet obdiv slovenských kolegů nad tím, jak je u nás problematika ÚSES daleko, především v oblasti realizací.

Ke konferenci byl zatím vydán sborník abstraktů, v plném znění budou referáty otištěny v samostatném sborníku, který vyjde v řadě Geobiocenologické spisy v 1. čtvrtletí 2002.

Petr Maděra

Nadační fond prof. Augusta Bayera

Jako nezisková organizace, nazvaná po vynikajícím biologovi, zakladateli Dendrologického ústavu na lesnické fakultě VŠZ v Brně a arboret v Brně a Křtinách, založená jeho žáky a následovníky na Ústavu lesnické botaniky, dendrologie a typologie lesnické a dřevařské fakulty v Brně, podporující aktivity dendrologického zaměření, jakož i aktivity zaměřené na ochranu přírody a krajiny

vypisuje veřejnou soutěž:

- 1) o nejlepší bakalářskou práci s ekologickým zaměřením a práci k souborné zkoušce na LDF
- 2) o nejlepší diplomovou práci s ekologickým zaměřením
- 3) o nejlepší studentský vědecko-výzkumný záměr (doktorandská práce, diplomová práce) s ekologickým zaměřením

Přihlášky do soutěže mohou poslat autoři, školitelé, konzultanti nebo oponenti. Součástí přihlášky musí být jeden výtisk (stačí kopie svázaná kroužkovou vazbou) práce přihlašované do soutěže (ad 1, 2), záměr projektu (ad 3, musí obsahovat jméno, školu, název projektu, hypotézu, cíl, metodu) a kontaktní adresa na autora. Adresa: Ústav lesnické botaniky, dendrologie a typologie, Zemědělská 3, 613 00 Brno.

Ceny:

2.000,- Kč za nejlepší bakalářskou práci či práci k souborné zkoušce na LDF, 2.-3.místo věcný dar.

3.000,- Kč za nejlepší diplomovou práci, 2.-3. místo věcný dar.

2 x 5.000,- Kč na podporu realizace nejlepších studentských vědecko-výzkumných záměrů.

Termín odevzdání přihlášek: do 31. května 2002

Hodnocení přihlášených prací:

Hodnocení provede poradní sbor nadačního fondu složený ze zaměstnanců Ústavu lesnické botaniky, dendrologie a typologie; Výzkumného ústavu lesního hospodářství a lesnické praxe.

Vítězové soutěže budou uvědoměni do 1 měsíce po termínu odevzdání práce písemně.

Informace:

U tajemníka nadačního fondu Dr. Ing. Petra Maděry, tel.: 05/45134060, e-mail: petrmad@mendelu.cz

Prof. Ing. Jaroslav Koblížek, CSc.
předseda správní rady

Výsledky soutěže o nejlepší diplomovou práci s ekologickou tematikou

1. místo

Hana **BERNARDOVÁ** – *„Háj ve Slezsku – obnova harmonické kulturní krajiny a jejího biofondu“*

Zahradnická fakulta Mendelovy zemědělské a lesnické univerzity v Brně

2. místo

Petra **JANOUŠKOVÁ** – *„Ekologický význam náplavů v říční nivě“*

Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy Praha

3. místo

Michaela **KRATĚNOVÁ** – *„Návrh péče o lesní porosty Národní přírodní památky Rendezvous“*

Lesnická a dřevařská fakulta Mendelovy zemědělské a lesnické univerzity v Brně

Čestné uznání

Petra **MICKOVÁ** – *„Milovice – Kontaminace podzemních vod chlorovanými uhlovodíky“*

Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy v Praze

Petra **KOVÁŘOVÁ** – *„Dynamika přirozeného vývoje iniciálních stádií primární sukcese lužního lesa v prostoru střední Novomlýnské nádrže v Dyjsko-svratecké nivě“*

Lesnická a dřevařská fakulta Mendelovy zemědělské a lesnické univerzity v Brně

Bc. Jana **ŠTĚPÁNKOVÁ** – *Rekreační a osvětové využití prostoru Větruše – Ořechovka“*

Fakulta životního prostředí Univerzity J.E.Purkyně v Ústí nad Labem

(je zajímavé, že mezi nimi není ani jeden muž)

Vítězky získávají finanční odměnu, za 1.-3. místo věnuje Nadační fond prof. A. Bayera publikaci I. Míchala „Ekologická stabilita“ s vlastnoručním věnováním autora. Dalším třem zúčastněným pracím navrhla komise udělení Čestného uznání Nadačního fondu.

Výsledky byly slavnostně vyhlášeny a ceny předány na konferenci „Ekologické sítě“ v Brně dne 23.11.2001.

Monitorování krajín

Groom G. Et T.Reed [eds.](2001): *Strategic landscape monitoring for the Nordic countries. Nordic Council of Ministers, Copenhagen.*

Publikace poskytuje informaci o cílech, metodách, případně výsledcích jak nedávných, tak současných a plánovaných programů pro národní a regionální monitorování severských terestrických krajín. Významným odrazovým můstkem bylo pracovní setkání v říjnu 1999 v Dánsku, označované zkratkou NordLaM (Nordic Landscape Monitoring). Od něho se odvíjí strategická spolupráce skandinávských zemí (Norsko, Švédsko, Finsko a Dánsko) v oblasti soustavného sledování resp. měření krajinných parametrů (biotických, abiotických, kulturních) v síti monitorovacích bodů.. Využívá hojně prostředků dálkového průzkumu země (letecké a satelitní snímky), přenosu a klasifikace dat na mapách a jejich interpretace.

Dílko obsahuje 16 kapitol, postupně pojednávajících o národních strategiích a programech v jednotlivých severských státech, zatímco vložené obecnější statě vztahují tyto postupy k celoevropským aktivitám typu CORINE, Natura 2000, Forest Inventory, Land Cover Classifications. Pro infrastruktury a databáze jsou hledány cesty k vzájemnému propojení, aby vznikl ucelenější a operativnější základ pro rozvoj toho, co je označováno jako „sustainable management“ (trvale udržitelná správa krajín).

Pavel Kovář

Hodnocení krajín

Krönert R., Steinhardt U. et M.Volk [eds.](2001): *Landscape balance and landscape assessment. Springer, Berlin.*

Vcelku objemná příručka (304 str.) propojuje znalosti o ekologii, dynamice a odpovědi přírodních systémů na změny v prostředí se způsoby hodnocení stavu krajiny. Jde především o německou zkušenost (v citované literatuře výrazně převažují autoři z této jazykové i teritoriální sféry). Implikuje to dobrou potenciální využitelnost pro naše území. V kapitole o historii krajinného hodnocení je ošetřen základ hodnotících postupů dílčích krajinných komponent, integrované metody a perspektivy celého směru. Následuje posouzení instrumentů (databáze, organizace a zpracování dat), výzkumy krajinné dynamiky pomocí GIS, analýza struktur v čase a prostoru, škály a geografické dimenzování, krajinná rovnováha (různé přístupy k hodnocení, typifikace, modelování), vlastní hodnocení v topologické dimenzi (krajinné jednotky a typy), vztah k regionálnímu plánování a poslední kapitola posuzuje decizní podporu u změn krajinného využívání: kombinaci metod poradní politiky a plánování. V 10 kapitolách je tedy předestřena středoevropská zkušenost v jednom z klíčových úseků aplikované ekologie na úrovni krajín.

Pavel Kovář

KALENDÁŘ AKCÍ

- **Trvale udržitelný rozvoj krajiny.** Konferenci pořádají ČSSI, ČSKI, ČKAI, ČAZV a Univerzita Pardubice, 6.-7.2.2002 v Pardubicích, (e-mail:ckait.pce@worldonline.cz)
- **17th Annual Symposium of the International Association for Landscape Ecology, United States Regional Association (US_IALE): „Landscapes in Transition: Cultural Drivers and Natural Constraints“.** University of Nebraska, Lincoln, Nebraska, USA, April 23-27, 2002 (<http://www.calmit.unl.edu/usiale2002>)
- **Mountain Forests in 2002: Lessons learned, societal challenges, and a vision beyond 2002.** Comunidad Foral de Navarre, Pyrenees, Spain, June 26-28, 2002 (www.eomf.org)
- **Ecology in a Changing World.** VIII. INTECOL International Congress of Ecology. Soul, Korea, August 11-18, 2002 (<http://www.seoulintecol.org>; e-mail:ecology@seoulintecol.org)
- **The 3rd European Congress on Restoration Ecology.** Budapest, Hungary, August 25-31, 2002 (www.botanika.hu/restoration)
- **Rural landscapes: past processes and future strategies.** The 20th PECSRL (Permanent European Conference for the Study of the Rural Landscape) Conference, Tartu, Estonia, August 25-September 1, 2002 (www.geo.ut.ee/PECSRL)
- **20. sjezd České geografické společnosti** (téma Fyzickogeografické sekce: Proměny krajiny). Ústí nad Labem, 28.-30.8.2002 (www.ujep.cz; e-mail:geograf@pf.ujep.cz)
- **Design & Nature.** Comparing Design in Nature With Science and Engineering. 1st International Conference. Udine, Italy, September 10-12, 2002 (www.wessex.ac.uk/conferences/2002/designnature02)
- **11th Annual IALE-UK Conference. Avian Landscape Ecology:“Pure and applied issues in the large-scale ecology of birds“.** University of East Anglia, September 10-13, 2002 (e-mail:dan.chamberlain@bto.org)
- **10. Magdeburský seminář o ochraně vod.** „Labe – nové horizonty managementu povodí“. Špindlerův Mlýn, 22.-26.10.2002 (Povodí Labe Hradec Králové, e-mail:bendova@pla.cz)

*Bulletin CZ-IALE, Zpravodaj České společnosti pro krajinnou ekologii (Regionální organizace IALE České republiky). Vydává CZ-IALE pro interní potřebu svých členů.
Redakce: CZ-IALE, Benátská 2, 128 01 Praha 2. Odpovědný redaktor: Zdeněk Lipský,
e-mail:lipsky@kostelec.czu.cz*